

COMPLETELY COVERED

תוריע מצורע חשע"ה

LEVITICUS

PARASHAS TAZRIA

13 / 11-24

look, and behold! — it is a white s'ei on the skin, and it has changed hair to white, or there is healthy, live flesh within the s'ei: ¹¹ It is an old tzaraas in the skin of his flesh and the Kohen shall declare him contaminated; he shall not quarantine it for it is contaminated.

¹² If the tzaraas will erupt on the skin, and the tzaraas will cover the entire skin of the affliction from his head to his feet, wherever the eyes of the Kohen can see — ¹³ the Kohen shall look, and behold! — the affliction has covered his entire flesh, then he shall declare the affliction to be pure; having turned completely white, it is pure. ¹⁴ On the day healthy flesh appears in it, it shall be contaminated. ¹⁵ The Kohen shall look at the healthy flesh and declare him contaminated; the

2

13. כלו הפך לבן — Having turned completely white, R' Bachya likens this law to that of Parah Adumah [the Red Cow] (Numbers ch. 19), as a decree of the Torah, which is beyond human understanding. R' Hirsch explains it by going back to his interpretation of the metzora's quarantine as a means to shock him into recognizing his moral shortcomings and repenting. But someone whose entire skin has turned white is so morally corrupt that he is too convinced of his rectitude to think of changing. There is no point, therefore, in continuing to isolate him. But by telling him, in effect, that it has lost hope for his ability to improve, the Torah shows him dramatically how low he has sunk.

3

R. Hirsch

הפורה מן הטמא טהור מן הטהור טמא: כלו הפך לבן טהור הוא (ibid. 8:1). That is to say, if the נגע spreads over the whole body, it is טהור — providing that it does so from a condition of טומאה, whether החלט or הסגר. But if it does so from a condition of טהרה — whether at the beginning, at the first appearance of the נגע, or after it has been declared cured — then הבא כולו לבן יסגיר וכו' (ibid. 8:7): if טומאה is a sign of פריחה בכלול.

4

Rav Wolbe

There is a fascinating halachah mentioned in this week's parashah with regard to tzaraas. Even a small patch of tzaraas can make a person tamei. Yet if the tzaraas spreads to the entire body and covers the person from head to toe, the Torah tells us that the person is tahor (see 13:13).

* While it seems that this is an enigmatic spiritual law, it is clear from Chazal that we can extrapolate from this concept to other areas of life

7

140 IN SEARCH OF Greatness

R. Freifeld

"And how about the chickens?" asked Rav Simcha Zissel. "And the fields, are they producing as they should?"

And so the conversation went on and on about the livestock and the crops and the weather and whatever else would interest a farmer and his wife. In the meantime, Rav Leizer took out a sefer and was learning quietly at the table.

After a while, the farmer's wife was called away to some chores and the two men were left alone.

"Gazlan! Thief!" Rav Simcha Zissel shouted at his talmid.

Rav Leizer recoiled in shock. "Me? A thief? W-w-what did I do?"

"Did you see how this woman welcomed us?" said Rav Simcha Zissel. "She welcomes us like this every year because she thinks we're big people. So how can we repay her for her kindness and hospitality? We can be friendly. We can listen to what she has to say with at least the semblance of interest. So what do you think? Now is the time to sit and learn?"

Rav Simcha Zissel understood his responsibility in every situation. Believe me, it wasn't easy for him to sit there and talk about cows and chickens and whatever, but he understood that it was his responsibility to do it.

5 חס - נצא - שנין

כלו הפך לבן טהור הוא (יג יג)

נראה לבאר כנה שהמנוגע שאין בו בשר חי וכלו לבן הוא היינו שאין בו דת ללל והוא תינוק שנשבה טהור הוא שאינו חוטא להכעיס ואינו מתמרד בטבעי. אך כיום הראות בו בשר חי שעדיין יש בו חיות ומשפיע מטומאתו לאחרים יטכא. וצריך להוציאו מן המחנה ואסור לרחם עליו.

נג

אורות

כי תצא

טללי

השמר בנגוע הצרעת (כד ח)

שלא תתלוש סימני טומאה ולא תקוף את הבחרת (רש"י).

בספרי נאמר שאף נגע טהור אסור לקוף, וצריך ביאור מדוע.

בוזה"ק (פרשת תרויט) אומר, שכשש שנגיעים באים על לשון הרע (ערכין טו), היינו על אמירת דברים שאסור לאומרם, כן באים נגיעים גם על דברים שצריך לאומרם ולא אמרם.

וזהו ענין הנגע הטהור, הבא כעונש על אי אמירת דברים טובים במקום שראוי לאומרם. וכיון שאף נגיעים אלו באים בתורת עונש, שפיר מובן מדוע נאסר לקצצם.

(אדמו"ר רא"ם מגור)

8 Speaking with Responsibility

Here's another thing. Many people just talk. They open their mouths and say whatever comes into their heads. Without thinking of the consequences of what they say, they inflict torture and pain. They get angry, they say this. They get upset, they say that. It doesn't occur to them that they have a responsibility.

A woman came to my house, she was brokenhearted. She had just moved into an apartment and invited her best friend to come over. Her friend comes in, looks around and says, "It's nice, but the rooms are so small." The woman was devastated. I don't understand. What was this friend thinking? Her best friend invites her to see her new apartment - that's a responsibility, a serious responsibility. The Gemara discusses (Kesubos 17a) what you're supposed to say when someone shows you a new thing they purchased. You're supposed to praise it even if it's a piece of junk. You're supposed to make people feel good. It's too late. They bought it already. So at least make them feel good about what they did. The woman moved into her apartment. She's living there. So why are you telling her that her rooms are small? Why say something that will make her feel bad? Where's your sense of responsibility? Don't you realize that you are responsible for everything you do and say?

* You want to come to the *kodesh*? says Rabbi Yochanan. You want to elevate and sanctify your life? Become a *kabarnit*. Become the captain of your life, the captain of your existence. You have to know that wherever you go, whatever you do, whatever you say, you're responsible. You have to accept that responsibility and live by it.

9 Speaking to another person is a tremendous responsibility. You are responsible for how you speak to your wife, how you speak to your husband and how you speak to your children. The big *tzaddikim* knew this. It was amazing how they minded their speech, how their speech was refined, like crystal clear spring water.

That is how we come to *kodesh*. The more you understand, appreciate and live by your responsibilities, the closer you come to *kodesh*. That is the key. See yourself as the captain of your life. The responsibility lies with you.

התם סופר על התורה

191 □ ויקרא / תזריע

The plague that has spread throughout the *מְצוּרָע* — leaving not a trace of *טָהוֹרָה* — is very visibly *טָהוֹרָה*. While any *טומאה* is undesirable (and, in fact, the Torah emphasizes that even though this *צָרַעַת* is *טָהוֹרָה* if nonetheless is called a plague), this very blatant *טומאה* which has metastasized throughout the body — symbolizing the overt *רָשָׁע* — is not perceived to be a very dangerous influence. As a result, such a *טָהוֹרָה* is *טָהוֹרָה*. It is the hypocrite who appears to be very pious — symbolized by the appearance of some healthy flesh (*בְּשַׂר חַיִּים*) — who is truly dangerous and consequently is determined to be *טָהוֹרָה* (Chasam Sofer 29 *ד"ה* וראה).

* יש לתמוה כיון שצרעת סימן טומאה היא, מ'ע כשכולו הפך לבן-לבסחה הצרעת איך כל בשרו טהור הוא, אדרבה היה צריך להיות טמא בטומאה חמורה כיון שכל גופו מוכה בנגע!

12 אמנם מדברי הרמ"א (בספרו "תורת העולה" ג, סו) משמע דלא כדבריו, אלא כאשר כולו הפך לבן סימן שאדם זה טמא טומאה חמורה. ומה שאמרה התורה - "טהור הוא" היינו דכיון שכל טעם הסגר המצורע הוא, מחשש שמא ילמדו בני אדם ממעשיו הרעים, זה צריך רק כשאין כל גופו מנוגע ויכול הוא להסתיר את מקום נגעו, ויחשבו שאדם כשר הוא ויחטיא אחרים. אולם כאשר כל גופו מלא נגעים מפני מידותיו המושחתות, לא הוצרך הכתן להסגירו כיון שטומאתו ידועה לכולם וישמרו ממנו, ולא ילמדו ממידותיו הרעות, והיה כאחד משאר אפיקורסים שהם בעולם ואין למדים מהם. ומה שאמר "כולו הפך לבן טהור הוא" - היינו הנגע טהור ואין צורך בהסגר כשאר מצורעים, אבל האדם עצמו טמא משוקץ ומתועב.

שמה _____ מקדש הלוי _____

13 זאת ועוד. את המצורע, החוטא, אשר הצרעת לא פשתה בכל גופו - יש צורך להרחיק מחברת בני אדם, בכדי שלא ילמדו ממעשיו הרעים. לעומת זאת, את המצורע אשר צרעתו ניכרת לעין כל בשל מימדיה הנרחבים - אין צורך להוציא מחוץ למחנה, שהרי איש לא ילמד ממעשיו אחר שתוצאותיהם ניכרות לעין ואינן מלבבות, בלשון המעטה...

ועל פי ביאור זה מדוייקת לשון הכתוב, שנאמר: "וראה הכהן והנה כתתה הצרעת את כל בשרו, וטהר את הנגע כלו הפך לבן טהור הוא". כלומר, הפסוק אינו אומר שהאדם טהור - כפי שנאמר במי שצרעתו הצטמצמה או חלפה כליל. שכן בשונה ממי שצרעתו החלה להתרפא, אשר הדבר מלמד על תהליך של תשובה שהתחולל בליבו, ועל טהרתו האישית הפנימית של המצורע - הרי שהמצורע אשר צרעתו פשתה בכל בשרו אינו טהור בפנימיותו; אלא להיפך... הוא כל כך טמא - עד שאין צורך לטמא את הנגע בכדי להביא אותו לתשובה ולהרחיק את השפעתו השלילית מבני האדם!

14 תפארת שמשון

פיצוד יצאה קדושת האמהות והשבטים מרשע כלבן שמו של אדם מורה על מהותו, כמו שאמרו חז"ל (יומא פג ע"ב) "רבי מאיר דייק בשמא". "לכן הארמי" - לצבע הלבן אין שום עצמיות, הוא חלק לגמרי בלי שום גוון. כך גם "לבן הארמי" - לבן היה רמאי גמור בתכלית, ללא שום גוון ונקודת אמת כלל.

ענהו לבן: "הכנות בנותי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר אתה רואה לי הוא" (בראשית לא, מג) - וכי מחט לא מצאתי?! הרי הכל שלי, לך אין כאן אפילו מחט!
הנה, אם לבן היה נותן את מה שנתן ליעקב במתנה, ניתן עוד להבין שלבן טובע שהכל שלו - שהרי הוא נתן לו את כל רכושו. אבל כל רכושו של יעקב הגיע אליו בשכר פעולתו, ושכר פעולה הוא הקנין החזק ביותר שיש [כ"כ חוס' סנהדרין סח ע"ב, שבשכר מעשה ידיים זכה אפילו קטן מדאורייתא], וא"כ אין ללבן שום אחיזה ברכושו של יעקב.

אבל לבן בתשובתו לא מנסה לאחוז בשום נקודה של אמת - הוא הרי יכל לטעון, נכון שקבלת את הכל בשכר עבודתך, אבל לא עבדת בנאמנות גמורה, ומה שקבלת הוא שלא כדין. [שהרי מי הוא זה שיכול למדוד מהי נאמנות?]

אבל לבן לא אמר כך - אלא: "כל אשר אתה רואה שלי הוא!" ללא שום אחיזה טענה כלל. שקר גמור.

זהו "לבן הארמי", בלי שום אחיזה גוון, שאין כאן כלום.

* ולפי זה מובן אין יתכן שמרשע ורמאי כלבן הארמי, יצאו האמהות והשבטים הקדושים. כי "כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחילתו אין מתקיים בסופו" (רש"י במדבר יג, כו) - לבן הארמי שהיה כל כולו שקר, ללא אחיזה או תערוכת אדם כלל, הרי הוא מופקע מהמציאות לגמרי - הוא כלל לא קיים! ולכן יכולה הקדושה לצאת ממנו. וכמאמר חז"ל, "אין בן דוד בא עד שתתהפך כל המלכות למינות... מאן קרא - בלו הפך לבן טהור הוא" (סנהדרין יג ע"א).

והיינו, שכל טומאה שיש לה אינו אחיזה בקדושה, יש לה מציאות קיימת ואי אפשר שיצא ממנה דבר קדוש. אבל כאשר הטומאה משוללת כל אחיזה - "כולו הפך לבן", אין לה כל מציאות, הקב"ה יכול לפעול ולהוציא דרכה [ולא מכוחה - שהרי אין לה כוח כלל וכלל] את הקדושה.

אם תפילת עוננו, נטח תפילותיהם ירכו

לנוטח תפילות אליהם, כי גם בטענות השתדלו להישאר בתחום מנהגי ישראל. בזה היו מוכנים יותר כי על ידי כך הכשירו את העם לפסוח על שני הסעיפים. כמבואר / זיפסחו. יונתן תרגם.

17

פסחים על שתי הסעיפים, אם ה' האלקים לבן אחריו, ואם הפעל לבן אחריו, *How much longer will you hesitate between two doorsteps? if Hashem is the true God then follow Him, and if the Baal is, then follow him (I Melachim 18:21).*

"Indeed, if you believe it is the Baal," Eliyahu told them, "then serve him alone but do not combine it with the Divine." The worship of Baal alone is not nearly as bad as combining it with the worship of God. The 'light' of Torah, when combined with Baal, does not mitigate its evil but rather feeds and fans its flames.

20

ולאחר מכן כתוב (שם ט): "ויאמר ד' אל קין אי הבל אחיך ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי", והנה ודאי לא היה קין סבור שאפשר לרמות את הקב"ה, אלא צריך לומר שאת עצמו רימה. וכענין זה מצינו בדברי הנביא (ירמיה ב לד-ה): "גם בכנפיך נמצאו דם נטפח אבותיך נקיים וגו', ותאמרי כי נקיתי וגו' הנני נשפט אותך על אמרתי לא חטאתי", ופירש"י: ותאמרי ב לבך כי נקיתי וכו', דהיינו שאין אמירת "לא חטאתי" מוכוננת כלפי אחרים להסתיר מהם את החטאים, אלא אמירה זו היא בלב, שמרמת את עצמו לומר שלא חטא, וזו עיקר התביעה שעל האדם, על הסרת האחריות מעצמו, באמרו "לא חטאתי" [ועיי' עוד במאמר כ ובמאמר מא].

וזהו מה שאירע לקין, שרימה את עצמו שאין הוא שייך להריגת הבל אחיו. היוצא מדברינו, שלא די לאדם להגביר את האור שבו, ולסמוך על כך שהחושך יסתלק מאליו, כי גם לאחר שישכין בו אור גדול עדיין החושך במקומו עומד, אלא צריך הוא לעמול במיוחד לגרש את החושך שבו.

THE CALL OF THE TORAH R. Munk.

21

13. *Having turned completely white.* Many hypotheses have been put forward to explain the reasons behind this law. Perhaps a glimpse of the truth can be gained from the conclusion drawn by the Talmud in Sanhedrin (97a). R' Yitzchak is quoted there as saying that the Messiah will come only after the governments of the world become totally heretical. In support of that opinion, Rabbah points to our verse: *כלו הפך לבן טהור הוא. If the white area covers as much as ninety-nine percent of the body, the person is declared contaminated. But as soon as the affliction reaches its ultimate climax and covers the entire body, it becomes pure.* This law is consistent with the idea expressed in the Torah in various ways: *God's salvation is closest to man when his ordeal reaches its greatest intensity. It is then that the turning point in his destiny occurs. We noted this in the story of Joseph and in the account of the Jews in Egypt.* (See the commentary to Genesis 41:1.)

22 An Offer You Can't Refuse - R. Frank.

The Gemara tells us (*Bava Kamma* 93a) that a person should always be from the *nirdafim* and not from the *rodfim*. He should be among the pursued rather than among the pursuers. No bird is pursued more than a dove, and only the dove can be brought as a sacrifice in the *Beis HaMikdash*. The dove, persecuted, helpless, the ultimate underdog, this is the bird the Almighty chooses for His own. G-d loves the persecuted, the pursued, the underdog. (141)

Stefanie S

וכשנתבונן יותר בענין נראה, שאף לאחר שיש באדם "נר ד", אור עליון שאין למעשה ממנו, עדיין החושך אצלו כשהיה.

* כתיב: "ויבא קין מפרי האדמה מנחה לד', והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו וגו'" (בראשית ד ג-ד), וכתב הרמב"ן: "הבינו האנשים האלה סוד גדול מהקרבנות והמנחות", והנה נתבונן נא, קין עמד מעצמו על סוד הקרבת הקרבנות שהוא ענין עמיק ונשגב, לא היה לו מורה ומלמד על כך, אלא מתוך הכרה עצמית הגיע לכך. וא"כ הגיע למדרגה גבוהה מאד, ואילו הבל הרי לא מעצמו הגיע לכך, אלא למד מקין אחיו, וכלשון הכתוב: "והבל הביא גם הוא וגו'", רואים אנו לכאורה שקין היה במדרגה גבוהה יותר מהבל אחיו.

אך הכתוב אומר (שם ד-ה): "וישע ד' אל הבל ואל מנחתו, ואל קין ואל מנחתו

לו מה לעשות בכל פרי האדמה, ומן ההכרח שהיו הפירות נרקבים, ואעפ"כ הוא חס מלהביא מנחה ממיטב פרי האדמה, והביא מן הגרועים שבהם, וקשה הרי כל עיקר הבאת המנחה לד' לא היתה מתמת ציווי, ולא היה מוכרח לכך, אלא שכלו והכרתו הביאוהו להקרבת הקרבן, וא"כ איך זה שחביא מן הגרוע שבפרי האדמה.

* אלא כך הוא מהלך הדברים, האור והחושך בנפש האדם משמשים בערבובייה, ואין אחד מהם מסלק את חברו, אלא שניהם משמשים יחדיו ונפשו מלאה סתירות, מצד אחד אורה רב מאד - "נר ד", עד כדי הכרה בסוד הקרבנות, אך יחד עם אור גדול זה, הוא שרוי בחושך ואינו מקריב קרבן מן הטוב שבפרי האדמה אלא מן הגרוע שבהם.

19

ובהמשך הפסוק: "ויחר לקין מאד ויפלו פניו", וזה מצד האור שבנפשו שהכיר בירידתו ונצטער עליה עד מאד, והוכיחו הקב"ה (שם ז): "הלוא אם תיטיב שאת וגו'", ומיד לאחר מכן כתיב (שם ח): "ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו", ובתרגום יונתן שם: "עני קין ואמר להבל וכו', מן בגלל מה איתקבל קרבן מין ברעוא, ומיני לא אתקבל ברעוא וכו', לית דין ולית דין, ולית עלם אחרן, ולית למיתן אגר טב לצדיקיא ולית למפרעא מן רשיעיא וכו'", הרי שיחד עם זאת שהרגיש בירידתו ובמצבו, לא מצא לנכון לשוב בתשובה, אלא לאידך גיסא, בא לכלל כפירה בשכר ועונש ואף בא לכפור בעיקר, "לית דין ולית דין". והרי לפני כן דיבר עמו הקב"ה עצמו ואמר לו: "הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רובץ וגו'" אלא כדי להשקיט את רוחו כפר בכל, וגרם לכך החושך שבאדם המכסה כל דבר, [ועמ"כ עוד בזה במאמר נה].

תפלה לרוד הטהה ה' אָזְנְךָ עָנְנִי כִּי עָנִי וְאֶבְיֹן אֲנִי
A prayer of David; HASHEM, incline Your ear, answer me, for I am poor and destitute. (Psalms 86:1)

The Zohar (Parshas Balak) speaks at length about the three prayer personalities mentioned in the previous section; those characteristic of David, of Moses, and of the afflicted man.

The Zohar observes that David ultimately saw the prayer of the poor as the most precious of all. He knew that even when all the gates of heaven are sealed shut, they swing open for the prayers of the suffering desperate man, and God listens to those prayers with total concentration. He therefore made himself like a pauper. He stripped himself of his royal trappings, forsook his throne, and sat humbly on

the floor, and beseeched God: *Hashem, incline Your ear, answer me, for I am poor and destitute.*

Indeed, these prayers found favor in God's eyes more than all others — and they were answered.

The effectiveness of the prayer of the afflicted finds expression in halachah. When drought threatens the land of Israel, the populace undertakes a series of fast days when they beseech God for rain. In addition to the standard eighteen blessings of the *Shemoneh Esrei* they add six more, especially composed to convey their anguish and desperation. The text of these additional blessings, says the Mishnah (Taanis 2:1), is based on four pleas recorded in Psalms: (1) *To HASHEM, I cried in my distress and He answered me (Psalms 120:1); (2) I lift my eyes to the mountains; from where will come my help? (Psalms 121:1); (3) From the depths I called You, HASHEM (Psalms 130:1); (4) A prayer of the afflicted man when he swoons, and pours forth his supplications before HASHEM (Psalms 102:1).*

The Mishnah teaches that the final blessings on the fast day begins with, *A prayer of the afflicted man*, and concludes with the words: *He Who answered David and his son, Solomon, in Jerusalem, He shall answer you and hearken to the voice of your call this day. Blessed are You, HASHEM, Who has mercy on the Land.*

25

The Mishnah and the Talmud (Taanis 16a) go on to describe how the suffering people humble themselves and strip away all trappings of honor to demonstrate that their prayer is truly that of the afflicted. They do this by leaving the synagogue and congregating in the town square. An additional expression of this mode of affliction is that they remove the Holy Ark from the dignity and privacy of the synagogue and place it in the public square. Then they place ashes on the Holy Ark to symbolically demonstrate that God Himself, Whose Holy Spirit dwells in the Ark, participates in their acute distress. Finally, the entire congregation places ashes on their own heads as if to proclaim that they are as powerless as these ashes and hence must rely entirely on God's grace and mercy.

[68] DORASH DOVID

R. David Hystat

26

teaches (Vayikra 13:2) that when someone is stricken with such a blemish on his skin, he must suspect that it is tzara'as. "He is to be brought to Aharon the kohen or to one of his descendants, the kohanim." Rashi, citing the *Toras Kohanim*, explains that only a kohen is qualified to pronounce someone tamei because of tzara'as, and only a kohen is qualified to pronounce him tahor after the blemish has healed.

The Torah's choice of words in setting forth this mitzvah is significant. Rather than teaching that tzara'as is to be determined by kohanim, it states that it is to be determined by "Aharon or one of his descendants." Apparently, there is something about Aharon that makes him and his descendants worthy of this position. Indeed, the very first recorded instance of someone's becoming tamei with tzara'as is when Miriam and Aharon spoke lashon hara about Moshe Rabbeinu. In the end of Parshas Beha'aloscha the Torah relates that Miriam was stricken with tzara'as. One opinion among Chazal is that Aharon was afflicted as well, though he was healed after only a moment.

הנה באופן כללי, הצבע המטמא פגגה הצרעת הוא צבע לבן, כמו שנאמר לעיל "ושער בגלג הפך לבן... נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אותו", ולפי זה צריך ביאור מדוע כאשר הנגע כולו הפך לבן מטהרים אותו.

והנה הרמב"ם בהל' מלכים (פ"ו ה"ז) כתב: "כשצריך על עיר לתפשה, אין מקפין אותה מארבע רוחותיה אלא משלש רוחותיה, ומניחין מקום לבורח ולכל מי שירצה להמלט על נפשו", ומקורו מהספרי.

וטעם הדבר שמניחים לאויב מקום לברוח, וגילים לפרש שהוא אחר מטכסי המלחמה, שמשום שניתנת להם אפשרות להימלט לא ילחמו כל כך בחירוף נפש, שכן אם יסוגרים אדם מכל הצדדים ימסור את עצמו בחירוף נפש מוחלט למלחמה, שהרי אין לו ברירה אחרת.

אכן באמת נראה פירושו-באופן אחר. הכלל הוא ש"האלקים יבקש את נרדף" (קהלת ג טו), ואמרו חז"ל במדבש (ויק"ר פכ"ז ה): "אפילו צדיק רודף רשע".

יתירה מזו מצינו בגמ' (יומא ס"ט ע"ב), ששמו את אצרא דעבודה-זרה כפלי של עופרת כדי שלא יצקע וירחמו עליו מן השמים, ורואים מזה שאם אחד נרדף בלי שום אפשרות להינצל, אפילו אם ברשיעה עסקינו, יש צד גדול שמרחמים עליו מן השמים.

ממילא, אם בעת שצדים על עיר ללוכדה היו סוגרים את תושביה לגמרי מכל הצדדים, בלי להשאיר להם פתח מילוט - הרי שהיו נרדפים גמורים, והיתה זו סגנה גדולה לכלל ישראל הנלחמים בהם, כי הקב"ה יעמוד לצד הנרדפים.

זהו גם הענין שצערה של האלמנה כל כך חמור, שכיון שאין לה למי לברוח, הרי היא נרדפת גמורה ומן השמים עומדים לצדה.

מעתה יש לבאר גם מה שכולו הפך ללבן טהור הוא, כי אחר שהוא אפוף לגמרי בטומאה, אדרבה מטהרים אותו, כי "האלקים יבקש את נרדף".

21

27

The Torah teaches us, through the punishments known as *tzara'as*, about Hashem's system for punishing people in this world for their sins. Rambam explains (*Hilchos Tzara'as* 16:10) that there is a hierarchy of the various forms of *tzara'as*, and they are brought upon people not so much to punish them as to make them aware that they have sinned and that they must repent and get themselves back on track. When someone first succumbs to sin, Rambam writes, Hashem strikes his house with *tzara'as*. If this inspires him to repent, the blemish goes away and does not reappear. If it does not succeed, Hashem brings the *tzara'as* closer to home - his garments are afflicted. If this induces the sinner to repent, he will be able to wash away the blemish and it will not reappear. If, however, he remains unimpressed, then the *tzara'as* will attack his body, forcing the sinner to be expelled from his community and, hopefully, from the influences that brought him to this sin.

Based on this, Rabbeinu Menachem Hame'iri (commentary to *Sotah* 3a) taught that the purpose of all punishments in this world is to inspire sinners to repent. He added that if a sinner fails to heed Hashem's call, he is likely to be subjected to even more severe punishments.

Perhaps through this concept we can explain the Talmud's statement (*Shabbos* 106a), "When one member of a group passes away, everyone in the group should be concerned for his own well-being." This group has evidence that it is being punished - one member has been taken from this world. Now they must all take heed and bolster themselves against further punishment by repenting and performing good deeds so that no further punishment will come upon them.

Part of the process of determining the status of someone afflicted with *tzara'as* is that he is quarantined for seven days. The *Sefer Hachinuch* (#169) explains that the Torah gives the sinner a seven-day period to think about himself and what he did to deserve this punishment. If he repents during that time, the blemish will disappear and he will be pronounced *tahor* at the end of the seven days. Sometimes his quarantine period is extended for a second week. In His kindness, Hashem arranges for this to happen because the person has begun to repent but has not yet fully resolved to take control of his evil habits. During the second week he has the chance to complete his process of repentance.

The ultimate purpose of *tzara'as*, therefore, is not to punish the sinner but to make him realize that he must correct himself and renew his relationship with Hashem. It is to give him an incentive to separate himself from the company of those who brought him to sin and to invest serious efforts in correcting his *middos*. If he will respond properly within the time he is given, he will not need the services of a *kohen* to purify him after being pronounced *tamei*, nor will he have to deal with all the ramifications of being a *metzora*.

Aharon's Path

Aharon Hakohen understood all this and internalized it fully. When he saw that he had slipped and fallen into the realm of being afflicted with *tzara'as*, he admitted immediately that he had sinned, and he was overcome with remorse and made penitent resolutions. He so perfected this process that it became totally unnecessary for Hashem to afflict him with *tzara'as*.

Perhaps it is precisely because Hashem saw this superlative trait in Aharon's heart that He chose to appoint Aharon and his descendants to be the caretakers of anyone who is stricken with *tzara'as*. Aharon was the best candidate for demonstrating to people what being stricken with *tzara'as* means, what message Hashem is communicating to them through it, and what they must do in order to be healed.

The midrash (*Toras Kohanim, Metzora #5*) teaches that when a *kohen* finds that someone is stricken with *tzara'as*, he is to explain to the stricken person that the source of his affliction is his sins and that his cure can be brought about by repenting and changing his ways. The *kohen* instructs the Jew in how to avoid *tzara'as* in the future. Traditionally, the *kohanim* are the teachers of Torah and knowledge of G-d to the rest of the Jewish nation. Thus, the *kohanim* continue the tradition that their progenitor Aharon Hakohen bequeathed to them. For this reason the Torah taught that only a *kohen* can pronounce a person either *tamei* with *tzara'as* or cured of *tzara'as*. In this way the *kohen* can use the opportunity to teach the Jew who is afflicted that he must examine his deeds and repent, since that is the prescription for his cure. The souls of the *kohanim* are "genetically programmed" to do this best. That is why the Torah insisted that a *kohen* be involved in the issue of *tzara'as*.

We understand, therefore, that it is really up to you. If G-d forbid, you were stricken with *tzara'as* and then realized yourself that it was due to your sins and that you could cure yourself by changing your ways, you would become healed automatically and would have no need to come to a *kohen*. Any Jew whose *tzara'as* requires the attention of a *kohen* is either incapable of changing on his own or unwilling to change on his own.

30 Outlook: Insights - R. Leff

There is a positive commandment in the Torah to cry out and sound the trumpets for any calamity that befalls the community... and this is an aspect of repentance, for when a misfortune occurs and they cry out and sound the alarm, all will realize that it was because of their sinful actions that evil befell them, and this will cause the calamity to subside. However, if they do not cry out... but rather say this is but an act of nature, and this misfortune is but an accident, a random occurrence, this is a manner of cruelty and causes them to continue their sinful ways, and this calamity will lead to further misfortune. This is what is written in the Torah, "והלכתם עמי בקרי והלכתי עיבכם בחמת קרי". If you will walk contrary to Me, then I will walk contrary to you also in fury" (*Vayikra 26:27-28*), which means, "When I bring upon you misfortune in order to awaken you to *teshuvah*, and you say that it is just an act of nature, I will increase upon you such acts of nature" (*Rambam, Hilchos Taaniyos 1-3*).

Hashem is a God of kindness, and His sole intention in creating the world was to bestow everlasting good upon man. His real desire is to provide man with the ideal environment within which to earn the World to Come. When man sins, however, Hashem brings upon him misfortune to awaken him to repent and to atone for his sin. Misfortune and calamity are thus functions of God's mercy.

If, however, one views human suffering as the result of chance, purposeless events, God becomes, in his eyes, not a kind, benevolent Creator, but a cruel One Who created a world full of needless, meaningless suffering. Since we are enjoined to emulate Hashem's attributes, one who views Him as cruel and arbitrary will act accordingly. That's why Rambam depicts this philosophy as a "manner of cruelty."

When we make mistakes, He creates consequences so that we may wake up to the fact that this is not how we want to be living. We might wake up, but then again, we might not. Free will remains a constant. There is a message, but it is only effective if we respond in the correct way. The consequences are not strong enough to compel us to change; they are merely there to gently coax us in the right direction. The choice, as always, is our own.

Pain and hardship are often (though not always) God's means of waking us up to mistakes we are making. This is not "punishment." It is a wake-up call for us to rediscover our purpose in life.

The Rabbis tell us that when a person sees troubles coming upon him, he should examine his deeds (*Berachos 5a*). Pain, in addition to being a crucial cog in the mechanism for free will, is also used to convey a message. It is not a punishment. It is there to tell us that we are doing something wrong — to show us that we need to adjust our mode of action.

This may not sound like much of an incentive to grow spiritually, but that is only if you look at pain as a "bad" thing. As I have said before and will say again — pain is not our enemy; distance from God is our enemy. Pain is the means through which we can fight the enemy and win the battle of this world. We can learn not to be frustrated and upset by pain, but rather to embrace it as a friend which is here to help us fulfill our potential. Then we will have the ability to deal with the question of "bad" things happening.

R' Yonasan Eibenschutz, a man who was himself no stranger to suffering, writes in *Yaaros Devash* that the riddle of David's incessant singing and good cheer can be solved בְּכִנּוּר, with the harp. A careful study of the workings of a harp will give us an insight into David's management of troubles and trials and will serve as a model for our own lives.

The harp emits the richest sound when its strings are very taut. The harpist then plucks them, stretching the strings even more tightly before releasing them to vibrate resonantly.

David saw himself as a musical instrument created for the purpose of making music for God, a music which would be made even sweeter and stronger by tension. Crises tugged at him from all sides, he was torn in every direction by an endless stream of problems and tribulations. While others might dread such difficulties, David saw himself as a harp, whose strings must be pulled tightly to make music — and which, unplucked, remains entirely mute.

Thus, David's approach to affliction is no enigma at all. To him, adversity was not an unwelcome intruder, but rather an essential catalyst for a meaningful life. He sang constantly, under all circumstances, for he was delighted that God endowed him with the strength and skill to make the best of every situation.

ויסע

מה זה מלמדנו? עד כמה מתועבת לפני הקב"ה מדת הגאווה, ומאיך - כמה רצוי לפנינו מי שיש בו מדת הענוה. בכחה של ענוה, להעביר גזר דין מות, כמו שמצינו אצל אחאב מלך ישראל, שאליהו הנביא בישר לו בשם ה': "במקום אשר לקחו הכלבים את דם נבות, ילקקו הכלבים את דמך גם אתה" - ובכל זאת, אחר שקרע אחאב את בגדיו, שם שק על בשרו והתעסק בתענית, אמר ה' לאליהו: "הראית כי נכנע אחאב מלפני, יען כי נכנע מפני לא אביא הרעה בימיו".

והוא הדין כמי שנענש בצרעת. מהו תכליתו של עונש זה? כשישב המצורע בוד מחוץ למחנה, מופרש ומובדל מחברת בני אדם, אפילו משאר הטמאים, יכנע לבבו, ויעקוב מלבו את הגאווה שהביאתו לידי כך שדיבר לשון הרע על זולתו, ושב ורפא לו.

בעצם הופעת סימני הצרעת כבר ישנה התראה, שהיא עשויה לעורר את האדם הלוקח בהם לתשובה. בכל זאת צוותה התורה שישלחוהו אל מחוץ למחנה, משום שהוא עלול לתלות את הדבר ב"מקרה", לחשוב אותו לדבר טבעי ולהתעלם ממנו.

אבל אותו אדם, שפשתה הצרעת בכל חלקי גופו, כבר אין לו אפשרות לרמות את עצמו שמדובר במחלה טבעית; הוא יבין מיד, שמאת ה' היתה זאת, ועל חטאיו באה לו אדם כזה, אין צורך לשכנע אותו על ידי התבודדות; הוא יכנע מחמת עצם וזופעת המחלה. ולכן גזרה התורה: כולו הפך לבן - טהור הוא, כי הנכנעו - כפרתו.

(עי' חפץ חיים)

38 שמון פרשת תזריע דהי"ו קלה

למדנו עד הנה דשער לבן כנגע הוי סימן טומאה, ופתאום כאן דכולו הפך לבן געשה טהור, ולמה. והביאור לזה נראה, דברור דכל ענין טומאת צרעת הן נגעי גופו, או בגדיו, או ביתו אינו ענין טבעי כלל, כמש"כ הרמב"ן, אלא דזה כביכול מחנת השם לכלל ישראל שלא יסאר איזה נגע של חטא כזה שיראה ויתקן מעשיו, ולכן צריך, הן בטומאה והן בסהרת המצורע צריך דוקא ע"י הכהן, וכל זמן שלא פסק הכהן טמא אינו טמא, ואז כשפוסק הכהן קבץ ושב מסוץ למתנה ועי"ז יתרהר בחטאו וישוב, אבל כשכולו הפך לבן, וזו מראה שנשתקע כ"כ בחטא עד שררע לא יסור ממנו בנקל ע"י ההנהיגו, ולכן ע"י מה שפוסק הכהן שהוא טהור, בשעה שהוא יודע שכל גופו מנגע ונזופך ללבן ומ"מ הוא טהור, זהו גופא יעורר אותו להכיר כי אמנם נשתרש בחטא וצריך תרופה, ולכן כנגדים פליגי אם כולו טהור. וזהו מה שדרישו וז"ל (סנהדרין יז.) דאין בן-דוד בא עד שתתהפך כל המלכות למינות, ודרישו מהא קרא דכולו נהפך ללבן טהור. והיינו, דיתכן דתבוא הגאולה דוקא ע"י שהדור כולו חייב, דלפעמים ע"י מה שמגיע המצב עד ירידה לגמרי דוקא אז מתעוררים. ובתקופתנו ראינו, שדור שראה רשעות שאין לתארה במילים ורבים נתיאשו, מ"מ ע"י כמה גדולי עולם שנשארו זכינו לראות דור הולך ומתפתח בתורה ובירש"מ למעלה מכל חזיון.

This was too much. Achav had shed innocent blood and perverted justice to feed his greed. His hands were full of blood. He could not go unpunished.

The Almighty sent the prophet Eliyahu to deliver a message to Achav that he was doomed to die and that the dogs that licked the blood of Navos would soon lick his blood. Moreover, his entire royal house was doomed to destruction. His dynasty was about to come to a violent end.

Eliyahu delivered the message, and Achav took it to heart. He rent his garments and wore sackcloth against his skin. He fasted. No food or drink passed his lips. Achav did teshuvah. He repented.

The Almighty came back to Eliyahu and said, "Have you seen that Achav was nichna, that he has humbled himself? Therefore, I will not bring the catastrophic end to his dynasty in his lifetime."

המאורעות הקטנים - רמזים מן השמים

מוכא בשם הבעש"ט, על הא דאיתא בזהר הק' (ב' דף קע"ה): "לא גלו ישראל מארצם עד שכפרו בקב"ה ובמלכותא דבית דוד". 'מלכות בית דוד' מרמז על ענין השנחה פרסית, שהארם המאמין שכל מאורעותיו הם בהשנחה פרסית, אזי אם נגרם לו איזה צער כל שהוא, הרי הוא מפשפש במעשיו, ומיד רואה לתקן את המעון חיקון. הארה זו מכונה 'מלכות בית דוד'. ואמנם ברורות קדמונים היו יודעים היטב תמיד את הסיבות לצער שאירע להם ואיזה חטא נגרם לכך, ומה הם זקוקים לתקן,

ועל כל מאורע ולו הקטן ביותר, היו יודעים מה מרמזים להם בזה מן השמים.

זה היה ממערגו של דוד המלך, על כל דבר שאירע לו - מיד פשפש במעשיו, ודאן לתקן את החוק תיקון לפי מדרגתו, וביקש על כך, ועשה מזה הפילות, וכשנמתק הענין, הודה להש"ת על ישועתו.

וזה, "לא גלו ישראל מארצם עד שכפרו בקב"ה ובמלכותא דבית דוד" - היינו שנתחילה רימוז להם מן השמים רמזים דקים על ענינים הצריכים תיקון, והם לא קיבלו את הרמזים הקטנים משמיא, (שזה ענין "מלכות בית דוד" כנ"ל) ולא דאנו לתקן אותם, עד שהחזקו מן השמים לרמזים גדולים וברורים יותר, עד שהגיעו לכלל גרוש מארצם ואריכות הגלות המרה (עי' בעש"ט עה"ט פ' לך אות ל"א ועוד).

ובזמנו שאין עוד נביא ולא אתנו יודע עד מה, שאין האדם יודע בבירור מה עליו לתקן בעשיו של כל מאורע שארע לו, ומה בדיוק דרשים ממנו מן השמים, אבל אם הוא יודע לפחות את עצם הדבר שהקדוש ברוך הוא פונה אליו, כביכול, והוא מדבר עמו, והוא דורש משהו ממנו, אך אינו יודע נכוחה כמה דברים אמורים, ומה גורש ממנו בפרטות - העצה היא לעשות מה שניתן לאל דיו לתקן את עצמו. לדוגמא, אם עובר על האדם איזה צער ח"ו, הרי עליו לפעול מיד בכל יכלתו לשפר דרכיו ולתקן מעשיו, לדקדק יותר בברכת המזון, ליטול ידיו בהקפדה יותר, לקבל על עצמו לשמור עיניו יותר, ללמוד תורה ביתר חשק והתמדה, להתפלל יותר ככוונה, ועוד כהנה וכהנה קבלות והחלטות טובות המתבקשות מהרמזים הקטנים שמרמזים תמיד לאדם מן השמים, ועל הכל, לבקש מהש"ת: הורני ה' דרכך אהלך באמתך - שפתח את עיניו, וידע מה רוצים ממנו בשעה זו ומה יש לו לתקן.

על כל פנים כשהש"ת רואה שהאדם נענה לרמזים, ומתחשב בהם, ואינו נשאר בשיוון נפש ובקריחות כלפיהם, זה בעצמו כבר ממתיק את הדינים והצער שנגרם לו בעשיו.

36 סוף אינו

מפוי מה שיער לבן סימן טומאה הוא, ואילו כשכולו הפך לבן - טהור הוא. אלא לימדנו התורה דרך חיים ותוכחות מוסר:

ציוותה התורה על המצורע לישב בוד מחוץ למחנה, ולא יהיו טמאים וישובים עמו, כדי שיתעורר להיטיב דרכיו ולהכניע לבו לה'. ואכן, אם יעשה וינהג כך - יטהר.

והנה, כל ההרחקות והגדרים שציוותה עליו התורה, הן רק כאשר נראה הנגע בחלקי גופו, זעיר שם זעיר שם, כי אז אמנם יש חשש שהאדם לא ישים לבו אל הנגע ויאמר כי אך מקרה הוא.

אולם כשפשתה הצרעת בכל גופו וכסתהו מכף רגל ועד ראש, שוב אין מקוט לחשוש שהאדם ימשיך להכביד את לבו. אדרבה, ודאי יכנע אז בכל לבו לפני ה' אלוקיו.

והנכנעו - טהרתו.

(חפץ חיים)

archrivals for regional supremacy. So Achav called on Yehoshafat, his opposite number, his archrival, to come and whip him three times a day. This must have been quite humbling.

* But it is the second opinion in the Yalkut that boggles the mind. How did Achav humble himself? Says the Yalkut that he postponed his meals by three hours. If he used to eat breakfast at 9 o'clock, he now ate breakfast at 12 o'clock. If he used to eat dinner at 5 o'clock, he now ate dinner at 8 o'clock. This is how he humbled himself.

Incredible. This is considered humbling himself? We understood full well that having a rival king scourge his body three times a day is a humbling experience. But eating a late breakfast? That is humility? The Almighty spared Achav's dynasty because Achav ate his breakfast late? How can we understand such a thing?

* Apparently, our Sages are telling us here that the essence of being nichna, of humbling oneself, is the denial of the ego, the self. Or as Rav Chazkel Levenstein expressed it, it is the mi'ut atzmi, the diminution of the self. A person humbles himself by making himself smaller. A person thinks that the world revolves around him, that his needs and wants are supreme. Such arrogance is repugnant to the Almighty; it antagonizes Him. And only by being nichna, by acknowledging that the ego does not have to be fed, can a person regain the Almighty's favor.

Who more so than the great and mighty Achav, the powerful king, was guilty of such self-absorption? The world was at his feet. Everything he wanted he got. He wanted his neighbor's vineyard. He got it. Nothing was allowed to stand in the way of his will, of his desires.

But when he heard the Divine decree that had been issued against him, he came to a sudden stop. He realized that he had gone off course and that, in addition to remorse and repentance, he had to change the direction of his life. He had to practice some mi'ut atzmi, some diminution of his ego. He had to come to the realization that he was only a human being and that the entire world did not revolve around him.

Just because he had a desire, that did not entitle him to instant gratification. Just because it was 9 o'clock in the morning, it did not mean that his breakfast absolutely had to be served right then and there or else. Nothing would happen if he had breakfast at 10 or 11 or even 12 o'clock. True, the postponement of his breakfast was a small thing, but it showed a change of mind-set, a new attitude.

Achav's need for breakfast and his need for this and his need for that were not the most important things in the world.

* Why is self-absorption so repugnant to the Almighty? For one thing, it is a particularly nasty form of arrogance, which the Almighty despises. It is also the root cause of innumerable sins. People are so caught up with their own wants and needs that they lose sight of everything else. Their relationships become tense and strained, and the greater the self-absorption, the greater the strain on their relationships.

42 When people think they are the nucleus of the world, they are less likely to be compassionate and considerate to other people. If we don't care about other people, if we don't hurt for them, it is almost invariably because we care too much about ourselves. How often do problems between husband and wife stem from the conflict of desires? The husband wants one thing, the wife wants another. So will it be my way or your way? Someone has to win, but that is a formula for disaster. It is not the way to build a strong and healthy relationship. The bigger the Me, the weaker the marriage. The smaller the Me, the stronger and richer the marriage. Then everyone is happy.

* Moreover, what does self-absorption do to our relationships with our Creator? If a person is profoundly concerned with his own needs and desires, he will always be in conflict with the Almighty, so to speak. The Almighty demands one thing, while he wants another. And who will prevail? Whose will counts more? The bigger a person's Me, the more likely he is to disobey the Almighty in order to satisfy his own desires. The smaller a person's Me, the more likely he is to seek to satisfy the Divine will.

Chatam Safer

This pasuk may be alluding to various periods of Jewish history and warning us of the dangers that we face when beset with a comparatively tranquil Galus, as we shall elucidate.

• Experience has demonstrated that whenever Klal Yisrael was exposed to a tyrannical regime that did not bother to conceal its hatred, we never assimilated to the mores of the dominant culture. Pharaoh and Haman, for example, left no residual spiritual impact on the Jewish People. Of them we can truly say, כלו הדר לבו. While every bone of their body was permeated with the צרת of blatant anti-Semitism, yet טורח תוהו, their spiritual influence was negligible. On the contrary, their primary function was to serve as a catalyst spurring Klal Yisrael to repent.

It is those nations that befriend Klal Yisrael that we need to be concerned about. As the pasuk continues: וביום הראות בו בשר חי יטמא — it is when mankind approaches Klal Yisrael in an open friendly manner that there is the real danger of טומאה — of our becoming morally polluted as a result of amicable encounters with the non-Jewish world. The Purim story is the classic example of the perils of an overly friendly Gentile regime. As long as Achashveirosh befriended us and invited us to his banquet (a condition described in the Torah as בשר חי יטמא ביום הראות בו בשר חי, the period in which the Gentile world displays a lively and warm "front"), he also succeeded in corroding our moral fiber to the extent that our very קדושה was defiled (יטמא). When the regime of Achashveirosh, at the behest of Haman, turned bitterly anti-Semitic and determined to pursue a policy of genocide (a scenario envisioned by the following pasuk [v. 16]: או כי ישוב הקשר החי; that the healthy flesh recedes so that the מזרע is again consumed by the disease), Klal Yisrael was motivated to repent (Torat Moshe 66 ברוך).

Our Sages deduced that a similar situation must exist in the spheres of the spirit. They tell us that the Messiah will come only in a generation that is כלו חייב או כלו חייב, ובאי או כלו חייב, totally deserving or totally guilty (Sanhedrin 98a). It is in this perspective of a "totally guilty generation" that they state, The Redeemer will come only when the governments of the world are totally heretical. Immorality and moral perversion are considered characteristic of the pre-Messianic phase (Sotah 47b). Said R' Yochanan, When you see a generation that goes from bad to worse, you may expect it [the coming of the Messiah] (Sanhedrin 98a). Deliverance arises out of an excess of pain.

47

The Gemara (Sanhedrin 97a) states, "Rabbi Yitzchak said, 'Mashiach will not arrive until the entire government turns to

heresy.' Said Rava, 'Where is this mentioned in the Torah? The entire [affliction of tzaraas] has turned white; it is pure.'" When the entire government turns corrupt, one can be sure that purity (i.e., Mashiach) is on its way. How are we to understand this concept, which seems to conflict with logic? How can it be that the worse something gets, the better it really is?

Rav Wolbe explains as follows. We relate to good and evil as two entities that have different values: good is positive while evil is negative. However, it is clear that the Torah does not relate to evil in the same way that we do. In many places the Torah equates good with life and evil with death. The Torah views good as a reality, while evil is not real at all. As we perceive the world today, it is hard for us to digest such a concept. Evil seems to be all too much of a reality, greatly overshadowing the good. It takes a perceptive eye to be able to discern the truth behind this facade.

48

When the spies returned from scouting out the Land of Israel, they prefaced their negative appraisal of the land with some positive aspects:

"Every evil regime places either freedom or justice on its ideological platform, because it is this virtue that affords them some degree of continuity."

"We have seen the land, and indeed it flows with milk and honey" (Bamidbar 13:27). Rashi tells us that they deliberately added some truth to their false account because "a falsehood cannot endure unless it begins with a little bit of truth."

Evil cannot exist unless it attaches itself to good. Every evil regime places either freedom or justice on

its ideological platform, because it is this virtue that affords them some degree of continuity. Consequently, when that aspect of good disappears, the entire ideology crumbles along with the regime, because evil by itself has no continuity.

Thus, Chazal tell us that when the entire government turns to heresy, Mashiach will come. It was the minute amount of emunah that gave this regime its foundation, and when they lose that last bit of emunah the government will automatically self-destruct, making way for the ultimate dominion of Mashiach. Rava finds proof for

49

this concept from the halachah that when tzaraas covers the entire body it is tahor. Impurity cannot exist unless there is some purity for it to latch onto.

This concept sheds light on the ba'at teshuvah movement of the past few decades. When ideologies lose any semblance of righteousness and crumble one after another, people begin to realize that all that is left is the truth and immortality of the Torah.

This is the key to understanding the Torah's guarantee that Klal Yisrael will do teshuvah in the "End of Days" (see Devarim 30:1). When society loses all its morals, the glamour of the outside world evaporates and the truth shines in all its glory, which prompts people to do teshuvah. We have definitely reached that point.

(Maamarei Yemei Ratzon, p. 443)

50

May we suggest the following: Tumah, impurity, cannot exist in a vacuum. Not only does tumah despise kedushah; ironically, it can exist only if it is somehow attached to kedushah. If the tumah is not attached to even a minimal element of holiness, it dissipates. This is true not only with regard to tumah and taharah; it is also true with regard to emes (truth) and sheker (falsehood). Our Sages tell us

51

Therefore, if the tzaraas completely covers a person's body and doesn't leave even one spot of pure flesh, the tumah is disengaged from its life source and will consequently dissipate, and purity will emerge. Similarly, when the world becomes totally devoid of truth and turns heretical, it will crumble by itself and Mashiach, the bearer of truth, will emerge. As the paytan (poet) says in the Yom Kippur davening, וְכֵן תִּרְשָׁעָה כְּלָמָה וְיָבִיחַ מִשִּׁיחַ—All evil will dissipate like smoke, and Mashiach will arrive.

52

194 □ Vayikra / Shemini

CHASAM SOFER ON THE TORAH

The Gemara (Sanhedrin 97a) interprets this pasuk homiletically as an allusion to one of the potent indicators of Mashiach's arrival, אִין בְּן דָּוִד בָּא, עד שתתקצר המלכות למינות — "Mashiach (the descendant of David) will not arrive until the [most powerful] monarchy espouses a belief that denies Hashem (מינות)."

At the outset, it should be noted that Chazal are not necessarily referring to the monarchs of powerful kingdoms but rather to those individuals (or institutions) that hold the reins of power. In the pre-Messianic era enormous influence will be wielded by individuals and institutions who deny Hashem's existence (cf. the final Mishnah in Sotah graphically describing the dismal state of mankind prior to Mashiach's arrival). The Chasam Sofer (29* ד"ה כ"ו) briefly comments on the identity of those מינות described by Chazal as being prevalent in the pre-Messianic age. According to Chasam Sofer, any belief that denies the existence or the oneness of Hashem is considered to be a form of מינות.

The question remains. How do Chazal deduce from a pasuk that is discussing מינות that the universe will be saturated by non-Torah beliefs in the era prior to Mashiach? Perhaps the answer lies in a literal interpretation of the words כלו הפך לבן הפך. By rearranging the letters of the word לבן הפך it spells הפך לבן (an abomination), which refers to those creeds that persist in denying Hashem in the face of all the overwhelming evidence of His Presence (see Devarim 32:21: הֲמִי קִנְאוּ בְלֹא אֱלֹהִים; They provoked Me with a non-god). The universe will not be able to achieve the purity and perfection associated with the arrival of Mashiach until הפך לבן, until the "mirror image" of לבן — the sense of נבלה that only מינות can project — will prevail (Chasam Sofer 29 כולו ד"ה first and second reference).

53 ג' י"ח ג' י"ח

שבת השני אחרי הפסח תשנ"ט

ח

וּמִיּוֹתָם מְצוּיִקִים ז"ע, כִּי אַחַד מֵהַטַּעֲמִים שְׁקוּרָאִים בְּדֶרֶךְ כָּלל פִּרְשָׁה מְצוּרַע בִּימֵי הַסְּפִידָה, הוּא מַחֲמַת כִּי עִנִּין הַצִּרְעָה הוּא, שְׁנַעֲלֵם וְנִתְכַּסָּה הַחַיּוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל הַנֶּשְׁמָה, וְהָאֵוִר הַנּוֹשֵׁב שֶׁלָּהּ, וּבִמְקוֹם כְּתוּב "אֵוִר" נַעֲשֶׂה כְּתוּב "עוֹר", שֶׁלֹּא כִּמוֹ שֶׁהִיָּתָה תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה שֶׁתְּהֵא הַנֶּשְׁמָה מֵאִירָה בְּתוֹךְ הַגּוּף, וּמִמִּילָא כִּשְׁעָה שֶׁנִּתְכַּסָּה אֵוִר הַנֶּשְׁמָה, הַתְּעוּגוֹת הַחַיּוֹת וְהַשְּׂמָחָה אֲשֶׁר מֵהִרְאוּ לְאָדָם לְהִרְגִישׁ בַּעַת עֲבוּדָתָהּ, וְכִמוֹ שֶׁאִמְרוּ הַכְּתוּב (ישעי"י י"ח י"ד) אִז תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְגו', נִהְפֵךְ מֵ"עֲנֵג" וְנַעֲשֶׂה לִ"עֲנֵג", וְעַל דֶּרֶךְ שֶׁאִמְרוּ חַז"ל (ספרי יצירה פ"ק ב') אִין לְמַעֲלָה מַעֲנֵג וְאִין לְמַטָּה מַנְעֵג, וְלִכֵּן אִמְרוּ חַז"ל (נדרים ס"ד ע"ב) מְצוּרַע חֲשׂוֹב כְּמָה, וְהִיָּינוּ שֶׁנִּחְסַר מִמֶּנּוּ הַחַיּוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל נֶשְׁמָתוֹ, וְשׂוֹב אֵינוֹ זוֹכֵה לְבַחֲנִית (תהלים ל"ו י"ג) כִּי עִמָּךְ מְקוֹר חַיִּים וְגו', וְלִבְחִינָה (ישעי"י ל"ח י"ט) הִי זֵוִי יִדְוֹךְ וְגו', וְלִכֵּל הַבְּחִינוֹת שֶׁל חַיּוֹת בְּכָל עֲנִינֵי עֲבוּדָתָהּ הַשֵּׁנִי.